

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția I civilă

Decizia nr. 334/2020

Ședința publică din data de 6 februarie 2020

Asupra recursului civil de față, constată următoarele:

I. Circumstanțele cauzei

1. Obiectul cererii de chemare în judecată

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată la data de 25 aprilie 2016 pe rolul Tribunalului București, secția a IV-a civilă, sub nr. x/2016, astfel cum a fost modificată, reclamanta A. a solicitat, în contradictoriu cu pârâții Societatea B. SRL și C., ca prin hotărârea ce se va pronunța, să fie obligați pârâții Societatea B. SRL și C. să plătească în solidar suma de 1.000.000 RON reprezentând daune morale aduse în urma prezentării/difuzării emisiunii TV "D." din data de 05.04. 2016, ora 21:16 cu subtitlul "Cum erau mituiți judecătorii de retrocedări. E., avocatul minune și vrăjile judecătoarei A. (VIDEO)" și emisiunii TV din data de 29 martie 2016, ora 21:18, "D." cu subtitlul "Cum îi execută primarul din K. pe afaceriștii care nu dădeau șpăgi", aceasta ultima emisiune fiind preluată ad literam și publicată de ziarul F. sub forma unui articol la data de 29.03.2016; să fie obligați pârâții în solidar la plata dobânzii legale de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești și până la plata efectivă a daunelor morale; să fie obligați pârâții să publice dispozitivul hotărârii ce se va pronunța, sub denumirea de "Anunț judiciar", pe postul B., timp de 3 zile, sub sancțiunea de daune cominatorii de 100 RON pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești și până la executarea efectivă; să fie obligați pârâții să șteargă toate înregistrările/publicațiile on-line atât cele cu conținutul scris al articolelor, cât și cele video, inclusiv videoclipurile transmise prin intermediul youtube; să fie obligați pârâții la plata cheltuielilor de judecată.

2. Hotărârea pronunțată de Tribunalul București

Prin Sentința civilă nr. 701 din 12 mai 2017, Tribunalul București, secția a IV-a civilă, a respins cererea formulată de reclamanta A. în contradictoriu cu pârâții Societatea B. SRL și C., ca nefondată.

3. Decizia pronunțată de Curtea de Apel București

Prin încheierea de ședință din 11 ianuarie 2019, Curtea de Apel București, secția a IV-a civilă, a respins cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, formulată de reclamanta A..

Prin Decizia civilă nr. 141A din 01 februarie 2019, Curtea de Apel București, secția a IV-a civilă, a respins, ca nefondat, apelul declarat de reclamanta A. împotriva Sentinței civile nr. 701 din 12 mai 2017 a Tribunalului București, secția a IV-a civilă, obligând pe reclamantă la plata către pârâții C. a cheltuielilor de judecată în sumă de 3213 RON, reprezentând onorariu avocat.

4. Recursul declarat în cauză

Împotriva încheierii din 11 ianuarie 2019 și a Deciziei civile nr. 141A din 1 februarie 2019, pronunțate de Curtea de Apel București, secția a IV-a civilă, a declarat recurs reclamanta A..

Recurenta-reclamantă a invocat motivele de recurs prevăzute de art. 488 alin. (1) pct. 5, 7 și 8 din C. proc. civ. și a solicitat admiterea recursului și, în principal, casarea încheierii și a deciziei atacate și în rejudicare admiterea apelului, modificarea sentinței de fond și admiterea acțiunii introductive, iar, în subsidiar, casarea deciziei recurate și trimiterea cauzei, spre rejudicare, Curții de Apel București.

Încheierea recurată a fost atacată, în esență, sub următoarele aspecte:

4.1. Încheierea a fost dată cu încălcarea regulilor de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității, fiind incident motivul de recurs prevăzut de art. 488 pct. (5) din C. proc. civ.

A susținut recurenta că actul procedural atacat nu cuprinde o motivare în fapt și în drept în ceea ce privește respingerea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene, ceea ce conduce la concluzia că instanța de apel nu a luat măsurile

necesare care ar fi permis o apreciere echitabilă și adecvată atât asupra sesizării instanței europene, cât și asupra motivelor pentru care instanța a reținut că ar fi încălcate "drepturile altora".

Totodată, nu a stabilit în concret dacă chestiunea prealabilă este sau nu pertinentă, din perspectiva aspectelor invocate, sau dacă aplicarea dreptului comunitar se impune cu o asemenea evidență, încât nu mai lasă loc niciunei îndoieli rezonabile.

Or, lipsa motivării soluției adoptate prin încheierea atacată a încălcat prevederile art. 233 alin. (1) lit. j) din C. proc. civ., precum și art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene prin care se arată că în ultimă instanță chestiunile prejudiciale trebuie să fie înaintate Curții de Justiție a Uniunii Europene, iar tratatele și convențiile internaționale se aplică cu prioritate potrivit art. 20 din Constituția României.

4.2. Încheierea a fost dată cu încălcarea și aplicarea greșită a normelor de drept material, fiind incident motivul de recurs prevăzut de art. 488 pct. 8 din C. proc. civ.

A argumentat recurenta că au fost interpretate greșit dispozițiile art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, art. 20 din Constituție, art. 21 alin. (1) și 22 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2016/679, art. 1349, 1357, 1391 coroborat cu art. 253 din C. civ., art. 71, 72, 73 și 74 din C. civ., precum și art. 8 și 10 alin. (2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, reținându-se că întrebările prejudiciale ar privi drepturile altora, iar nu ale recurente-reclamante.

În acest sens, a arătat că cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o întrebare preliminară privind interpretarea art. 21 alin. (1) și 22 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2016/679 a fost formulată în contextul susținerii dreptului de a solicita ștergerea datelor cu caracter personal, drept încălcat, alături de dreptul la viață privată, la demnitate, la imagine, etc.

Decizia recurată a fost atacată, în esență, sub următoarele aspecte:

4.3. Hotărârea instanței de apel a fost dată cu încălcarea regulilor de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității, fiind incident motivul de recurs prevăzut de art. 488 pct. (5) din C. proc. civ.

A susținut recurenta că instanța de apel nu a analizat toate motivele de apel invocate și nici nu a menționat motivele de fapt și de drept pentru care s-a respins acțiunea, făcând o aplicare nelegală a dispozițiilor enunțate anterior cuprinse în Constituția României, Regulamentul (UE) 2016/679, C. civ., precum și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, fiind încălcate dispozițiile art. 425 alin. (1) lit. a) și b) din C. proc. civ.

Astfel, instanța de apel nu a motivat în fapt și în drept considerentele pentru care nu a înțeles să aplice aceste norme de drept care conferă protecție efectivă drepturilor subiective încălcate și nici care au fost argumentele pentru care a reținut că libera exprimare a părâtului C. prevalează față de dreptul recurente la demnitate, onoare, reputație, viață privată, protejarea reputației, opoziției asupra folosirii datelor cu caracter personal, ori dreptului la prezumția de nevinovăție.

Ca atare, aplicarea nelegală a dispozițiilor de drept material, încălcarea art. 6 din Convenție și a prezumției de nevinovăție, recunoscută de art. 23 alin. (11) Constituție, art. 6 alin. (2) din Convenție, art. 4 din C. proc. pen. și Directiva (UE) 2016/343, conduc, în opinia recurente, la concluzia că în cauză sunt îndeplinite condițiile de casare prevăzute de art. 488 pct. 5.

4.4. Hotărârea a fost dată cu încălcarea autorității de lucru judecat, fiind incident motivul de recurs prevăzut de art. 488 pct. 7 din C. proc. civ.

În dezvoltarea acestui motiv, recurenta a invocat încălcarea principiului securității juridice a Sentinței civile nr. 7474/25.04.2008, pronunțată în Dosarul nr. x/2006, irevocabilă, intrată în puterea lucrului judecat, în sensul în care instanța de apel a repus în discuție și a reanalizat obiectul acesteia, precum și aplicarea Legilor nr. 18/1991 și nr. 1/2000, fiind redate considerentele hotărârii atacate cu referire la aceste aspecte.

A arătat recurenta că instanța de apel i-a solicitat să probeze faptele de care a fost acuzată în articolele denigratoare ale părâtului C., în absența unei hotărâri de condamnare, fiind încălcate prezumția de nevinovăție și justul echilibru între dreptul la protejarea reputației și libera exprimare.

4.5. Hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material, fiind incident motivul de recurs prevăzut de art. 488 pct. 8 din C. proc. civ.

În acest sens, recurenta a argumentat încălcarea și aplicarea greșită a dispozițiilor art. 8 și art. 10 alin. (2) din Convenție, prin faptul că instanța de apel a dat prevalență dreptului părâților la libera exprimare, cu nerespectarea principiului

proporționalității și al unui just echilibru în ceea ce privește dreptul recurenței la apărarea reputației, demnității și la prezumția de nevinovăție, în contextul în care cele două articole difuzate pe postul B. și în mediul on-line au condus la știrbirea în mod grav a numelui, reputației și demnității acesteia.

În continuare, recurenta a arătat că nici jurnalistul și nici societatea pârâtă, furnizor de servicii media, nu au verificat acuratețea declarațiilor respective și nu i-au oferit posibilitatea de a răspunde acuzațiilor care i s-au adus, obligație expres prevăzută de art. 64 din Codul audiovizualului și de celelalte dispoziții legale invocate.

Or, câtă vreme pârâții nu au dovedit că au scris articolele cu profesionalismul care se impune jurnaliștilor și furnizorilor de servicii media, nu se poate face referire la marja permisă în general jurnaliștilor în ceea ce privește provocarea sau exagerarea, atunci când articolele privesc persoane publice, așa cum în mod nelegal a procedat instanța de apel, interpretând și aplicând greșit normele invocate.

Astfel, articolele publicate și difuzate de către pârâți au depășit limita acceptabilă a comentariilor legate de o dezbatere de interes general, iar prin raportare la gravitatea acuzațiilor, argumentația instanței de apel în privința protejării libertății de exprimare al pârâților este insuficientă, pentru a prevala asupra dreptului la protejarea reputației recurenței, fiind astfel încălcate art. 8 și art. 10 alin. (2) din Convenție.

A susținut recurenta existența unui prejudiciu moral reprezentat de lezarea onoarei, deteriorarea iremediabilă a bunei reputații pe care a avut-o în societate și în mediul familial, prin menținerea în mediul on-line a articolelor de presă criticate și a faptelor calomnioase care îi sunt imputate, creându-i totodată o stare de disconfort psihic, de tulburare a climatului moral liniștit și sănătos de care trebuie să beneficieze orice persoană și care prevalează, întrucât acuzele calomnioase depășesc libera exprimare și obligația de imparțialitate în mesajele publicistice.

Nu a fost analizat motivul de apel referitor la aprecierea gravității prejudiciului și a măsurilor solicitate, imaginea recurenței în societate și în mediul profesional fiind compromisă ireversibil.

A mai arătat recurenta că atât Constituția României, cât și Convenția Europeană a Drepturilor Omului au statuat că libertatea de exprimare nu este un drept absolut, putând fi supus unor limite care constituie măsuri necesare într-o societate democratică. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit cu valoare de principiu că art. 10 alin. (2) presupune îndatoriri și responsabilități aplicabile deopotrivă jurnaliștilor, chiar și atunci când este vorba de chestiuni de interes general și care pot avea o importanță specială dacă există riscul atingerii reputației unei persoane (cauza Tanasoica c. României, Hotărârea din 19 iunie 2012, cauza Tammer c. Estoniei, Hotărârea din 6 februarie 2001).

De asemenea, în cauza Axei Springer AG c. Germaniei, Hotărârea din 7 februarie 2012, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în ce măsură se poate păstra un echilibru între libertatea de exprimare (art. 10 din Convenție), limitele ei și respectarea dreptului la o bună reputație (art. 8 din Convenție), aflate într-un aparent conflict. Curtea a stabilit criteriile ce vor fi avute în vedere: contribuția la o dezbatere de interes general; gradul de notorietate al persoanei vizate și obiectul articolului; modul prin care a fost obținută informația și gradul acesteia de veridicitate; comportamentul anterior al persoanei vizate; sancțiunea aplicată.

Or, în cauză, aceste criterii nu au fost, în opinia recurenței, avute în vedere, câtă vreme prin articolele de presă s-au adus acuzații grave care au condus la lezarea demnității, onoarei și reputației în mod iremediabil, în condițiile în care pârâții aveau obligația să le verifice și să le prezinte imparțial.

A mai susținut recurenta că nu au fost aplicate în mod corect dispozițiile art. 1357 din C. civ. cu privire la răspunderea pentru fapta proprie a societății B. și cele ale art. 64 din Codul audiovizualului.

Astfel, în privința pârâtei B., a invocat atât răspunderea pentru fapta proprie, cât și răspunderea pentru fapta prepusului, potrivit art. 1373 din C. civ., întrucât aceasta și-a încălcat propria obligație prevăzută de Convenție și de C. civ. privind ocrotirea dreptului la viață privată și de familie, la imagine, la demnitate și la onorare (art. 8 din Convenție și art. 71 - 74 din C. civ.), art. 10 alin. (2) din Convenție, art. 64 din Codul audiovizualului și art. 23 alin. (1) din Constituție, art. 4 din C. proc. pen. și Directiva (UE) 2016/343 cu referire la încălcarea prezumției de nevinovăție.

Însă, interpretând și aplicând greșit dispozițiile art. 1349, 1357 și 1373 din C. civ., instanța de apel a restricționat nepermis criticile supuse analizei și nu a verificat și motivele invocate la instanța de fond, având în vedere caracterul devolutiv al apelului, reținând doar răspunderea comitentului pentru fapta prepusului, iar nu și pentru fapta proprie a pârâtei B. SRL, deși recurenta a criticat încălcarea obligației de verificare a exactității informațiilor difuzate pe postul de televiziune. Ca atare, încălcarea flagrantă a principiului disponibilității părților în procesul civil, a dreptului la un proces

echitabil și la egalitatea de arme, prin cenzurarea unui motiv de apel, constituie motiv de casare, conform art. 488 pct. 8 din C. proc. civ.

De asemenea, a susținut că instanța de apel nu a interpretat și aplicat corect dispozițiile art. 30 alin. (4) din C. proc. civ., apreciind că cererea de ștergere a articolelor difuzate în mediul on-line este o cerere accesorie față de cererea privind daunele morale, fiindu-i astfel încălcate dreptul de intervenție și de opoziție asupra datelor cu caracter personal.

Or, ștergerea înregistrărilor și a publicațiilor din mediul on-line care conțin numele său, difuzate și înregistrate pe site-ul propriu sau pe rețeaua youtube de către părți, nu are caracter accesoriu, ci caracterul unei cereri principale, întemeiată pe dispozițiile art. 253 din C. civ., ale Directivei 95/46/CE și ale Regulamentului (UE) nr. 679/2016. Dreptul la viață privată include și "dreptul de a fi uitat", fapt ce ar putea fi împiedicat dacă în mediul virtual ar rămâne informații legate de o persoană fizică pe o perioadă nelimitată în timp.

În acest sens, Curtea de Justiție a Uniunii Europene (în cauza C-131/12, 13 mai 2014) a decis că: "Art. 12 lit. (b) și art. 14 primul paragraf litera (a) din Directiva 95/46 din 24.10.1995 trebuie interpretate în sensul că persoana vizată poate să solicite ca informația în cauză să nu mai fie pusă la dispoziția marelui public prin intermediul includerii sale într-o asemenea listă de rezultate, aceste drepturi prevalează în principiu nu numai asupra interesului economic al operatorului motorului de căutare, ci și asupra interesului acestui public de a avea acces la informația respectivă cu ocazia unei căutări referitoare la numele acestei persoane".

Tot astfel, art. 14 din Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date prevede că: "(1) Orice persoană vizată are dreptul de a obține de la operator, la cerere și în mod gratuit: a) după caz, rectificarea, actualizarea, blocarea sau ștergerea datelor a căror prelucrare nu este conformă prezentei legi, în special a datelor incomplete sau inexacte".

Sub un ultim aspect, cu referire la cheltuielile de judecată, recurenta a invocat greșita aplicare a art. 451 alin. (2) din C. proc. civ., onorariul avocațial fiind vădit disproportionat în raport de complexitatea cauzei și munca depusă.

5. Apărările formulate în cauză

Intimatul-pârât C. a depus întâmpinare, în termen procedural, prin care a solicitat anularea recursului, iar în subsidiar, respingerea ca nefondat.

În susținerea poziției sale procesuale, raportat dispozițiilor art. 486 alin. (1) lit. a) din C. proc. civ., intimatul a arătat că recurenta nu a indicat în cererea de recurs domiciliul acesteia, ci doar domiciliul ales pentru comunicarea actelor de procedură, cerință a cărei lipsă este sancționată cu nulitatea recursului, conform art. 486 alin. (3) din același cod, care fiind necondiționată, vătămarea se prezumă până la proba contrară, potrivit art. 175 alin. (2). De asemenea, nu a fost indicat nici CNP-ul, lipsă sancționată cu aceeași nulitate a recursului.

Pe fondul motivelor de recurs, intimatul s-a apărut arătând că încheierea atacată cuprinde atât soluția avută în vedere de către instanță cu privire la sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene, cât și motivarea în raport de care a fost respinsă cererea, fiind respectate dispozițiile art. 233 din C. proc. civ.

Cu privire la decizia atacată, motivul de recurs prevăzut de art. 488 pct. 5 din C. proc. civ. a vizat nesocotirea art. 425 alin. (1) lit. a) și b) din C. proc. civ., în sensul în care instanța nu a respectat obligația de a motiva hotărârea sub toate aspectele invocate și cu privire la toate probele pe care se sprijină.

Însă, acest motiv de recurs a fost indicat doar formal, în contextul în care, invocând o pretinsă încălcare a normelor de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității, recurenta a dezvoltat aspecte care țin de interpretarea materialului probator și de fondul pricinii, fără a antama chestiunile ce țin de procedura în sine.

Pe de altă parte, decizia recurată cuprinde, în opinia intimatului, motivarea în fapt și în drept față de toate aspectele deduse judecății, instanța de apel prezentând argumentele în raport de care a reținut că dreptul său la liberă exprimare nu a adus nicio atingere drepturilor recurentei.

Cu referire la motivul de casare prevăzut de art. 488 pct. 7, prin care s-a invocat pretinsa încălcare a autorității de lucru judecat, prin raportare la Sentința civilă nr. 7474/25.04.2008, intimatul a susținut că instanța de apel a analizat faptul ilicit, pretins săvârșit prin dezvoltarea dispozitivului sentinței, în sensul reluării unei părți din considerentele sentinței în discuție, fără însă a rejudeca acea cauză, pentru a se putea reține ipoteza încălcării autorității de lucru judecat.

Cu referire la motivul de casare prevăzut de art. 488 pct. 8, intimatul a arătat că instanța de apel a analizat în mod

judicios raportul dintre art. 8 și art. 10 din Convenție, din perspectiva jurisprudenței în materie, reținând că în cauză nu au fost depășite limitele libertății de exprimare și, în consecință, nu au fost încălcate drepturile recurenței protejate de art. 8.

În acest sens, au fost avute în vedere următoarele criterii: contextul în care au fost făcute afirmațiile, reținând că informațiile prezentate publicului sunt circumscrise activității de judecător desfășurate de reclamantă (și nu vieții sale private); interesul public în ceea ce privește subiectul tratat, care nu poate fi pus sub semnul întrebării, din moment ce tema abordată era legată în mod indirect de dosarul penal instrumentat de D.N.A., în care s-a dispus trimiterea în judecată a acesteia pentru săvârșirea unor fapte de corupție în calitatea sa de judecător; fundamentul factual.

Intimata-pârâtă B. SRL a depus întâmpinare, prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat.

În susținerea poziției sale procesuale, intimata a arătat că încheierea recurată respectă toate rigorile impuse de lege.

Cu privire la decizia atacată, intimata a arătat că, în speță, nu este îndeplinită cerința existenței unei fapte ilicite, câtă vreme informațiile difuzate de postul de televiziune erau deja publice, iar subiectul era de notorietate încă din anii anteriori, când fusese demarată cercetarea penală împotriva reclamantei.

Sub acest aspect, în primul material video, au fost prezentate informații privind infracțiunile de dare de mită, spălare de bani și abuz în serviciu de care a fost acuzat fostul primar al orașului K., G., infracțiuni în legătură cu săvârșirea cărora s-a dispus și cercetarea reclamantei, precum și suspendarea acesteia din funcția de magistrat și președinte al secției a II-a a Tribunalului Constanța, dispusă de Consiliul Superior al Magistraturii. Ca atare, în aprecierea pretinsului prejudiciu, instanța trebuia să aibă în vedere reputația reclamantei, dar și faptul că toate informațiile prezentate de intimată erau de notorietate și de interes public încă din anul 2014.

Cel de-al doilea material denunțat de reclamantă ca fiind cauzator de prejudicii a vizat implicarea membrilor familiei E., în special a avocatului E., în diferite dosare având ca obiect retrocedarea unor proprietăți, reluându-se informațiile privind legătura reclamantei cu fostul primar al orașului K., punerea acesteia sub acuzare, suspendarea acesteia din funcție, precum și faptul că cercetarea penală a vizat fapte săvârșite în legătură cu retrocedarea unor terenuri prin hotărâre judecătorească. Or, câtă vreme informațiile erau deja prezentate în mod detaliat atât în presa scrisă, pe internet, cât și în mediul audio-vizual, fiind de notorietate și de interes public, presa era îndreptățită să informeze opinia publică cu privire la activitatea profesională a reclamantei, precum și cu privire la dosarele penale în care aceasta era cercetată.

A susținut intimata că fapta de a prezenta publicului informații de interes public nu poate fi considerată ilicită în condițiile prevăzute de art. 32 alin. (3) și art. 34 alin. (4) din Decizia nr. 220/2011 a Consiliului Național al Audiovizualului. În plus, potrivit art. 52 alin. (1) și art. 63 din aceeași decizie, precum și a art. 41 din Legea nr. 504/2002, reclamanta avea deschisă o procedură specială, obligatorie, în vederea constatării pretinsului caracter ilicit și a pretinsei încălcări a drepturilor sale nepatrimoniale, prin exercitarea dreptului la replică, iar în caz de refuz, sesizarea Consiliului Național al Audiovizualului.

Cu referire la lipsa culpei, intimata a arătat că simpla atingere a drepturilor nepatrimoniale pretinsă de către reclamantă nu este suficientă pentru angajarea răspunderii civile delictuale. Decizia nr. 220/2011 a Consiliului Național al Audiovizualului și art. 1353 din C. civ. conduc la concluzia că exercitarea dreptului pârâților, în calitate de jurnaliști, cu privire la informarea publică asupra unui subiect de interes public, mediatizat în România, reprezintă o faptă permisă de lege. Mai mult, prin raportare la activitatea specifică desfășurată de pârâți și calitatea de jurnaliști, precum și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (cauzele Handyside vs. Regatul Unit, Lingens vs. Austria sau Dalban vs. România) și garanțiile constituționale privitoare la libertate de exprimare și libertatea presei, este evident că prezentarea respectivelor informații nu reprezintă o faptă ilicită și nu constituie o vătămare adusă reclamantei.

A mai arătat intimata că raporturile contractuale ale pârâților nu sunt raporturi de muncă, ci raporturi de cesiune a drepturilor de autor, astfel că realizatorul emisiunii răspunde direct pentru un eventual prejudiciu cauzat, nefiind incidentă răspunderea comitentului pentru prepusul său, specifică raporturilor de muncă.

Cu referire la prejudiciul reclamat, intimata a arătat că nu există elemente care să ateste că, într-adevăr, reclamanta a suferit de pe urma comentariilor făcute în articolele incriminate.

A conchis intimata în sensul că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 1357 din C. civ. privind atragerea răspunderii civile delictuale.

Recurenta a depus răspuns la întâmpinare, prin care a solicitat respingerea apărărilor formulate, ca nefondate, fiind

reiterate susținerile din motivele de recurs.

6. Procedura de filtru

Prin rezoluția din data de 05 august 2019, s-a dispus comunicarea cererii de recurs cu mențiunea de a se depune întâmpinare, precum și efectuarea celorlalte formalități de comunicare, menționate în dispozițiile art. 490 alin. (2) din C. proc. civ.

Raportul întocmit în cauză, în condițiile art. 493 alin. (2) și (3) din C. proc. civ., a fost analizat în complet filtru, fiind comunicat părților, iar prin încheierea din camera de consiliu din data de 12 decembrie 2019, completul filtru a respins excepția nulității recursului, invocată de intimatul-pârât C., și a admis în principiu recursul declarat de reclamanta A. împotriva încheierii de ședință din 11 ianuarie 2019 și a Deciziei nr. 141 A din 01 februarie 2019, pronunțate de Curtea de Apel București, secția a IV- a civilă, stabilind termen de judecată la data de 06 februarie 2020, în ședință publică, cu citarea părților.

II. Soluția și considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Examinând încheierea și decizia recurate, prin prisma criticilor formulate și prin raportare la actele și lucrările dosarului și la dispozițiile legale aplicabile, Înalta Curte constată că recursul declarat este nefondat, potrivit considerentelor expuse în continuare.

II.1. Asupra legalității încheierii atacate

Recursul reclamantei A., declarat împotriva încheierii din 11.01.2019 prin care i-a fost respinsă cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, a fost întemeiat pe dispozițiile art. 488 pct. 5 și 8 din C. proc. civ., însă criticile concrete de nelegalitate sunt subsumabile, în realitate, motivelor de recurs prevăzute de art. 488 pct. 6 și 8 din același cod.

Astfel, sub un prim aspect criticat, recurenta a invocat nemotivarea încheierii, atât din perspectiva lipsei totale a considerentelor de fapt și de drept care să justifice soluția de respingere a cererii, cât și din perspectiva unor considerente care nu au legătură cu cauza, întrucât s-a reținut, greșit, că întrebările preliminare privesc "drepturile altora", iar nu drepturile subiective ale recurente, pretins încălcate.

Examinând aceste critici, încadrabile în motivul de recurs prevăzut de art. 488 pct. 6 din C. proc. civ., Înalta Curte constată că solicitarea reclamantei-recurente de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, în procedura hotărârii preliminare prevăzute de art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, a urmărit ca instanța națională să supună Curții de Justiție de la Luxembourg o cerere de decizie preliminară referitoare la interpretarea art. 21 alin. (1) și art. 22 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2016/679 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) - dreptul la opoziție și procesul decizional individual automatizat -, cu următoarele întrebări preliminare:

"- dacă acestea trebuie interpretate în sensul că persoana vizată poate să solicite ca informația în cauză să nu mai fie pusă la dispoziția marelui public prin intermediul includerii sale într-o asemenea listă de rezultate, dacă aceste drepturi PREVALEAZĂ în principiu nu numai asupra interesului economic al operatorului motorului de căutare, ci și asupra interesului acestui public de a avea acces la informația respectivă cu ocazia unei căutări referitoare la numele acestei persoane;

- dacă aceste drepturi fac parte din categoria dreptului la viață privată și dacă instanța națională are obligația să se pronunțe asupra cererii persoanei vizate de a nu mai fi pusă la dispoziția marelui public prin intermediul includerii sale într-o asemenea listă de rezultate atunci când a fost sesizată cu o astfel de cerere".

Având natura juridică a unei veritabile hotărâri judecătorești, încheierea (obiect al recursului în analiză) este supusă aceluiași exigențe ale obligației de motivare a hotărârii, înțeleasă, după cum este îndeobște cunoscut, ca un silogism judiciar de natură a explica și fundamenta hotărârea pronunțată, care fără a avea semnificația unui răspuns exhaustiv la toate argumentele aduse de parte, trebuie totuși să conțină în mod necesar expunerea acelor argumente care demonstrează raționamentul judiciar al instanței și care sunt susceptibile să fundamenteze soluția pronunțată.

Or, prin încheierea din 11.01.2019, curtea de apel a respins cererea reclamantei de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene "deoarece întrebările vizează prevalența unor drepturi asupra altora, aspecte ce țin de situația de fapt și de dezlegarea raportului juridic dedus judecării".

Contrar susținerilor recurente, curtea de apel a expus, într-o redactare succintă, într-adevăr, însă corectă, logică și convingătoare, argumentul esențial al respingerii cererii, dat de împrejurarea că întrebările solicitate a fi adresate Curții de Justiție a Uniunii Europene excedează obiectul unei cereri de decizie preliminară.

Aceasta întrucât, obiectul unei trimiteri preliminare, astfel cum este configurat de art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, trebuie să se refere la interpretarea sau la validitatea dreptului Uniunii Europene, iar nu la interpretarea normelor dreptului național sau la aspecte de fapt invocate în cadrul litigiului principal, așa cum este și cazul ipotezei pe care curtea de apel și-a fundamentat soluția de respingere.

Nu poate fi primită nici teza considerentelor care nu au legătură cu cauza, susținută cu titlu de viciu al motivării încheierii, cu referire la "drepturile altora" pe care curtea de apel le-ar fi considerat ca făcând obiectul întrebărilor preliminare.

În sensul acestei concluzii, Înalta Curte reține că o lectură adecvată a frazei anterior redată și o corectă interpretare gramaticală a acesteia permit cu ușurință a se constata faptul că, în motivarea criticată, cuvântul "altora" are o cu totul altă funcție gramaticală și, în consecință, o cu totul altă semnificație juridică decât cea susținută de recurentă. Aceasta întrucât, curtea de apel a reținut că obiectul întrebărilor preliminare îl constituie prevalența drepturilor afirmate de reclamantă, asupra altor drepturi (adică asupra interesului economic al operatorului motorului de căutare etc.), iar nu "drepturile altora" în mod exclusiv, astfel că motivarea hotărârii nu poate fi considerată nicidecum străină cauzei, cum pretinde fără temei recurenta.

În consecință, motivarea încheierii recurate s-a efectuat cu respectarea atât a exigențelor art. 233 alin. (1) lit. j) coroborat cu art. 425 alin. (1) lit. b) din C. proc. civ., cât și a principiilor jurisprudențiale dezvoltate pe marginea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 par. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, motivul de recurs prevăzut de art. 488 pct. 6 fiind nefondat.

Sub un al doilea aspect criticat, recurenta a invocat aplicarea greșită a dispozițiilor art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, art. 20 din Constituția României, art. 21 alin. (1) și art. 22 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2016/679, precum și a dispozițiilor relevante din C. civ. și din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, critici ce sunt susceptibile de încadrare în motivul de recurs prevăzut de art. 488 pct. 8 din C. proc. civ.

Luând în analiză acest motiv de nelegalitate, Înalta Curte reține că soluția criticată este rezultatul interpretării și aplicării deplin legale a dispozițiilor dreptului Uniunii, care reglementează procedura hotărârii preliminare (art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene), nefiind nesocotită norma din legea fundamentală referitoare la aplicarea prioritară a reglementărilor internaționale (art. 20).

Distinct de argumentul expus în precedent, cu referire la aspectul excedării domeniului de aplicabilitate al cererii de decizie preliminară, după cum rezultă din conținutul concret al întrebărilor adresate, Înalta Curte are în vedere faptul că recurenta a invocat chestiunea trimiterii preliminare, în fața instanței de apel care, în accepțiunea paragrafelor 2 și 3 ale art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, avea numai facultatea, iar nu și obligația de sesizare, întrucât norma internă de competență materială funcțională deschidea părților din litigiul pendinte calea de atac a recursului.

Drept urmare, fiind incidentă ipoteza facultății de a sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene și apreciindu-se că întrebările adresate excedează obiectul hotărârii preliminare, curtea de apel nu era ținută să mai analizeze în concret aplicabilitatea în cauză a vreuneia dintre situațiile de excepție de la obligația de a sesiza Curtea, așa cum sunt cele referitoare la relevanța întrebării pentru soluționarea cauzei, ori la așa-numita "teorie a actului clar".

Ca atare, considerentele încheierii, prin care se realizează doar o trimitere generică la situații ipotetice în care o instanță națională care, potrivit dreptului intern, judecă în ultimă instanță, poate să nu folosească procedura hotărârii preliminare, dobândesc doar valențele unor considerente supraabundente, nenesesare, iar nu semnificația unei încălcări sau aplicări greșite a legii, în sensul criticilor recurente care, și din această perspectivă, se vădesc a fi nefondate.

II.2. Asupra legalității deciziei atacate

Recursul reclamantei a fost întemeiat în drept pe dispozițiile art. 488 pct. 5, 7 și 8 din C. proc. civ., iar criticile concrete de nelegalitate, subsumate motivelor de recurs prevăzute de art. 488 pct. 5, 6, 7 și 8 din C. proc. civ., ce se impută deciziei curții de apel, pot fi sintetizate astfel:

- încălcarea autorității de lucru judecat a Sentinței civile nr. 7474/25.04.2008 a Judecătoriei Constanța, irevocabilă, pronunțată de recurentă în calitate de judecător;
- încălcarea principiului proporționalității și a justului echilibru între drepturile aflate în conflict și ocrotite în egală măsură

de art. 8 și art. 10 din Convenție, respectiv între dreptul recurenteii la protejarea reputației și dreptul părților-intimați la libera exprimare, prin acordarea greșită a prevalenței celui din urmă drept;

- aplicarea greșită a normelor naționale (din legea fundamentală și din legislația infraconstituțională), convenționale și comunitare, enunțate punctual, care garantează recurenteii dreptul la viață privată, la respectarea demnității, onoarei și reputației, la propria imagine, precum și la prezumția de nevinovăție, pretins a fi fost încălcate prin afirmațiile jurnalistului pârât făcute în cadrul celor două emisiuni TV;

- reținerea greșită a profesionalismului și buneii-credințe și, ca o consecință, a marjei de apreciere permisă jurnalistului pârât în ceea ce privește doza de exagerare și depășirea limitelor acceptabile pentru o dezbatere de interes general;

- neaplicarea condiției legale referitoare la îndatoririle și responsabilitățile ce incumbă jurnaliștilor și nici a criteriilor jurisprudențiale pentru punerea în balanță a intereselor concurente ale părților litigante, cu consecința nereparării prejudiciului cauzat prin lezarea în mod iremediabil a demnității, onoarei și reputației recurenteii;

- omisiunea analizării criticilor din apel referitoare la gravitatea prejudiciului moral pretins suferit, consecință a gravității acuzațiilor aduse în cadrul celor două emisiunii TV;

- aplicarea greșită a legii în ceea ce privește răspunderea civilă delictuală a societății de televiziune pârâte și necercetarea tezei răspunderii pentru fapta proprie prin încălcarea obligației de verificare a exactității infracțiunilor furnizate pe postul de televiziune, conform art. 1357 din C. civ. și art. 64 din Codul audiovizualului;

- aplicarea greșită a dispozițiilor art. 30 alin. (4) din C. proc. civ. și art. 253 din C. civ., în privința reținerii caracterului accesoriu, iar nu principal, al solicitării de ștergere a înregistrărilor și a publicațiilor din mediul on-line care conțin numele recurenteii, cu nesocotirea atât a Regulamentului (UE) nr. 679/2016, cât și a jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (cauza C-131/12).

Examinând aspectele criticate, în succesiunea logică a chestiunilor de legalitate și cu gradualitatea specifică controlului de convenționalitate, Înalta Curte reține că instanțele de fond au fost investite cu o acțiune în răspundere civilă delictuală în materia delictelor de presă, prin care reclamanta A. - judecător suspendat din funcție începând cu data de 29.11.2014, prin Hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, ca urmare a trimiterii în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și luare de mită - a solicitat obligarea jurnalistului C. și a societății de televiziune B. SRL la plata de daune morale pentru încălcarea dreptului său la viață privată, la respectarea demnității, onoarei și reputației, la propria imagine, precum și ca urmare a încălcării prezumției de nevinovăție; de asemenea, a solicitat ștergerea tuturor înregistrărilor/publicațiilor on-line, atât cele cu conținut scris al articolelor, cât și cele video, inclusiv videoclipurile transmise prin intermediul youtube.

Drept urmare, s-a impus instanțelor de fond necesitatea analizării celor două drepturi fundamentale aflate în conflict, prin punerea în balanță a dreptului reclamantei la protecția reputației sale - ca element constitutiv al dreptului la viață privată - și a celorlalte valori nepatrimoniale, pretins a fi fost încălcate, și a dreptului părților la libertatea de exprimare, cu privire la care aceștia din urmă au susținut că a fost exercitat în limitele sale interne, în acord cu dispozițiile art. 10 din Convenție, art. 30 din Constituția României și art. 75 alin. (2) din C. civ.

Afirmațiile pretins cauzatoare de prejudicii (cele care fac direct sau indirect trimitere la reclamantă), astfel cum a fost fixat cadrul procesual prin elementele cererii de chemare în judecată și examinat în cadrul evoluției din apel, sunt cele făcute în cadrul emisiunii televizate "D." din data de 29.03.2016 (cu subtitlul "Cum îi executa primarul din K. pe afaceriștii care nu dădeau șpagă"), respectiv din data de 05.04.2016 (cu subtitlul "Cum erau mituiți judecătorii de retrocedări. E., avocatul minune și vrăjile judecătoarei A."), după cum urmează:

- "judecătorul A. este autoarea sentinței prin care terenul de sub cea mai valoroasă carieră de piatră din județul Constanța a fost retrocedat unor moștenitori dubioși. În spatele afacerii se ivește influența senatorului H. și a fratelui său"

- "până în prezent, procurorii DNA au reușit să descopere că G. (primarul orașului K.) a dat șpagă judecătorului constănțean A., această A. era specialistă în retrocedări, ea l-a servit pe primarul G. în câteva dosare de la K., iar prin sentințele ei, primarul s-a ales cu terenuri în valoare de milioane de euro" respectiv

- "primarul de la K. este acuzat că a dat șpagă judecătoarei A. pentru că aceasta să dea la comandă sentințe de retrocedări de terenuri"

- "judecătoarea A. era amica primarului G."

- "retrocedare aparent banală ce viza un teren de 20 ha din comuna constănțeană L. (...), E. a obținut în 2007 o decizie judecătorească prin care doamnele erau îndreptățite la retrocedarea a 20 de ha (...), din comuna L., pe amplasamentul celei mai valoroase cariere de piatră din județ, o carieră ce valorează circa 20 milioane de euro. Ia ghiciți acum numele judecătorului care a recunoscut dreptul de retrocedare cerut de avocatul E.? Se numește A., adică judecătoarea mituită de primarul G., acuzată de sentințe dubioase tocmai în dosare de retrocedări. Cum este posibil ca tocmai această A. să decidă retrocedarea ciudată pentru clienții avocatului E., tot ea să-l îmbogățească și pe primarul G.".

Este lesne de observat, din simpla lecturare a textelor sus-redate, faptul că libertatea de exprimare, în componenta care interesează litigiul pendinte - anume libertatea de informare prin mass-media - s-a materializat, într-o proporție covârșitoare, în imputații factuale la adresa reclamantei, în legătură cu exercitarea atribuțiilor profesionale de judecător.

Ca atare, în mod judicios s-a raportat curtea de apel, similar primei instanțe, la distincția clară pe care în mod constant Curtea Europeană a făcut-o între judecățile de valoare (exprimarea de opinii asupra calităților profesionale, morale sau personale ale unei persoane) și declarațiile factuale (imputarea unor fapte concrete, de natură obiectivă).

Astfel, într-o bogată jurisprudență (cu titlu de exemplu, cauza Lesnik c. Slovaciei, cauza Pedersen și Baadsgaard c. Danemarcei, cauza Timpul Info-Magazin și Anghel c. R. Moldova, cauza Lavric c. României), instanța de contencios european al drepturilor omului a reținut că, în vreme ce existența unor fapte poate fi demonstrată (și, ca atare, afirmațiile factuale sunt susceptibile de proba verității), veridicitatea judecăților de valoare nu poate fi dovedită, iar problema clasificării unei declarații drept fapt sau judecată de valoare ține, în primul rând, de marja de apreciere a autorităților naționale, în special a instanțelor interne. Totuși, Curtea Europeană a decis că, chiar și în cazul în care o declarație constituie o judecată de valoare, trebuie să existe un temei factual suficient pentru a o justifica, în caz contrar fiind considerată excesivă și, deci, situată în afara protecției conferite de art. 10 libertății de exprimare.

În consecință, în deplin acord cu principiile jurisprudențiale anterior expuse, curtea de apel a examinat criticile reclamantei și a reținut concluzia existenței unei suficiente baze factuale în privința imputațiilor concrete la adresa acesteia, argumentația curții de apel fiind realizată într-o manieră extrem de detaliată, pe baza unui raționament juridic corect, logic și convingător, aspecte ce vor fi dezvoltate în cele ce succed.

Astfel, făcând trimitere la documente oficiale, anume un comunicat de presă din 28.11.2014 al Direcției Naționale Anticorupție și o hotărâre de suspendare din funcția de judecător adoptată de Consiliul Superior al Magistraturii, curtea de apel a notat aspectul potrivit cu care, din comunicatul publicat și reluat de presa vremii, rezultă că în același dosar penal a fost trimis în judecată și G., primar al orașului K., și că afirmațiile factuale litigioase pentru care se solicită antrenarea răspunderii civile delictuale nu privesc faptele ce formează obiectul dosarului penal, ci pretinse fapte conexe referitoare la "sentințe de retrocedări de terenuri" din localitatea K..

În continuarea raționamentului expus, curtea de apel a reținut faptul că cele două emisiuni "D." de al căror conținut se plânge reclamanta au fost difuzate la 29.03.2016 și, respectiv, 05.04.2016, la un interval de timp considerabil în raport cu momentul inculpării reclamantei și a primarului localității K., așa cum rezultă din numeroasele articole publicate în presă începând cu anul 2014.

Ca atare, în mod corect a argumentat curtea de apel că faptele și afirmațiile jurnalistului pârât C. se impun a fi analizate în contextul factual sus-arătat, întrucât chestiunile prezentate publicului sunt circumscrise activității de judecător desfășurate de reclamantă, iar tema centrală a emisiunilor TV, reluată în articolul de presă, este una de interes public, legată indirect - prin persoanele și prin natura operațiunilor implicate -, de dosarul penal în care s-a dispus trimiterea în judecată a acesteia. În concret, jurnalistul pârât a reluat o parte din informațiile publice existente la acea dată, referitoare la inculparea reclamantei într-un dosar penal alături de primarul localității K., cărora a încercat să le adauge noi pretinse neregularități.

Contrar susținerilor recurente, analiza curții de apel a avut în vedere verificarea măsurii în care au fost respectate de către jurnalistul pârât "îndatoririle și responsabilitățile" impuse de dispozițiile parag. 2 al art. 10 din Convenție și statuate, cu valoare de principiu, în jurisprudența Curții Europene dezvoltată pe marginea acestei norme.

Este locul aici a aminti faptul că "îndatoririle și responsabilitățile" inerente exercițiului libertății de exprimare pot dobândi o importanță deosebită atunci când un articol riscă să aducă atingere reputației unei persoane, astfel încât trebuie analizate prin raportare la obligația jurnalistului de a acționa cu bună-credință, în așa fel încât să furnizeze informații exacte și demne de încredere, cu respectarea deontologiei profesionale, limitări ce sunt valabile și în situația în care este redat conținutul unor articole apărute în alte publicații, așa cum este și cazul unei părți semnificative din imputațiile factuale litigioase.

Or, în cauză, luând în considerare și rolul esențial ce revine presei într-o societate democratică, curtea de apel a motivat suficient și adecvat buna-credință și atenția profesionistă cu care jurnalistul pârât a tratat problema de interes public dezbătută în cadrul celor două emisiuni, în sensul în care a reținut în considerentele deciziei recurate faptul că "jurnalistul însuși își circumstanțiază afirmațiile, le plasează sub semnul interogațiilor și învederează publicului faptul că judecătoria este «acuzată de sentințe dubioase tocmai în dosare de retrocedări», aspect necontestat în cauză".

Așadar, Înalta Curte reține că a fost evaluată judicios de către curtea de apel marja permisă în general jurnaliștilor în ceea ce privește provocarea sau exagerarea atunci când dezbateră privește o persoană publică, în sensul în care a concluzionat că nu s-ar putea reproșa jurnalistului încălcarea obligațiilor profesionale. Este de subliniat, în contextul aprecierii limitelor libertății de informare, faptul că, între problemele de interes general se află, fără îndoială, cele care privesc funcționarea justiției și măsura în care judecătorii își îndeplinesc înaltele lor responsabilități, conform scopului misiunii ce le este încredințată.

Examinând, în continuare, criticile recurente prin care se susține încălcarea autorității de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești irevocabile, pronunțată de către aceasta, în calitate de judecător, Înalta Curte reține caracterul nefondat al criticilor formulate, subsumate motivului de recurs prevăzut de art. 488 pct. 7 din C. proc. civ.

De necontestat, autoritatea de lucru judecat reprezintă principalul efect procesual al unei hotărâri judecătorești definitive, iar încălcarea acesteia constituie un grav motiv de nelegalitate și conduce la desființarea hotărârii judecătorești astfel pronunțate.

Aceasta întrucât, fiind expresia puterii judecătorului de a tranșa litigiile, o hotărâre judecătorească, indiferent de calitatea soluției pronunțate, are forța, recunoscută de lege, de a se opune redeschiderii ulterioare a aceleiași judecăți, asigurând astfel stabilitatea și securitatea raporturilor juridice.

Ca atare, sunt principial corecte la nivel teoretic susținerile recurente potrivit cu care curtea de apel, în propria hotărâre, nu putea decât să se conformeze lucrului deja judecat prin hotărârea irevocabilă pronunțată de recurentă, în calitate de judecător, într-un litigiu anterior de fond funciar, fiindu-i interzisă reluarea verificărilor jurisprudențiale asupra aspectelor tranșate.

Însă, în litigiul pendinte, decizia curții de apel (obiect al recursului de față) nu reia, nicidecum, verificări jurisdicționale finalizate irevocabil, considerentele instanței de apel infirmând, fără putință de tăgadă, alegațiile recurente, în sensul că "instanța de apel a verificat", "a dat verdictul că dispozitivul (...) «este echivoc»", ori că "a pus sub semnul incertitudinii o hotărâre pronunțată de o instanță".

Astfel, în cadrul examinării cerințelor legale și jurisprudențiale referitoare la baza factuală pentru afirmațiile jurnalistului și buna credință a acestuia, curtea de apel a reținut că "jurnalistul C. a avut o puternică bază factuală" în ce privește afirmația din emisiunea "D." din data de 05.04.2016 referitoare la retrocedarea de către reclamanta judecător a unui teren de 20 ha din comuna constănțeană L., pe amplasamentul unei cariere de piatră.

Considerentele vizate de criticile recurente au următorul conținut: "În concret, prin Sentința civilă nr. 7474/25.04.2008 pronunțată de apelata-reclamantă A., în calitate de judecător în cadrul Judecătoriei Constanța, în Dosarul nr. x/2006, s-a dispus anularea Hotărârii nr. 420/01.09.2006 emise de Comisia Județeană pentru Stabilirea Dreptului de Proprietate asupra Terenurilor și obligarea Comisiilor Locală și Județeană «să întocmească, conform obligațiilor ce le revin, documentația necesară reconstituirii dreptului de proprietate pentru suprafața de 20 ha teren extravilan, în una din variantele posibile prevăzute de art. 3 din Legea nr. 1/2000 (...), respectiv în natură sau, în situația în care reconstituirea în natură nu este posibilă, prin acordarea de despăgubiri echivalente suprafeței de 20 ha teren extravilan».

(...) Din art. 3 alin. (3) și (4) din Legea nr. 1/2000 rezultă că «restituirea în natură», în materia fondului funciar, are o semnificație juridică proprie, diferită de cea din limbajul comun, înțelegându-se nu numai restituirea pe vechiul amplasament, ci și reconstituirea dreptului de proprietate pe un alt amplasament.

(...) În aceste condiții, dispozitivul Sentinței civile nr. 7474/25.04.2008 (...) este echivoc pentru un nespecialist în domeniul juridic, dispunându-se întocmirea documentației în vederea reconstituirii dreptului de proprietate «în natură sau, în situația în care reconstituirea în natură nu este posibilă, prin acordarea de despăgubiri echivalente suprafeței de 20 ha teren extravilan».

Practic, ceea ce s-a dispus este reconstituirea dreptului de proprietate pe un alt amplasament sau, în situația în care aceasta nu este posibilă din cauza lipsei de terenuri, acordarea de despăgubiri echivalente suprafeței de 20 ha teren extravilan.

Cu toate acestea, nu se poate reține că jurnalistul C. nu a avut o bază factuală atunci când a făcut afirmațiile în emisiunea "D." din data de 05.04.2016, deoarece Dosarul nr. x/2006 a existat și a fost soluționat de apelanta-reclamantă în calitate de judecător în cadrul Judecătoriei Constanța; a avut obiectul invocat de jurnalist și acțiunea reclamantelor I. și J. a fost admisă, constatându-se calitatea lor de persoane îndreptățite la reconstituire pentru suprafața de teren de 20 ha situat în satul Sibioara, zona Cariera, despre care jurnalistul a făcut vorbire; dosarul a fost soluționat prin reconstituirea dreptului de proprietate «în natură sau, în situația în care reconstituirea în natură nu este posibilă, prin acordarea de despăgubiri echivalente suprafeței de 20 ha teren extravilan».

Or, nu i se poate imputa jurnalistului că a făcut public dispozitivul unei sentințe civile în care sintagma «în natură» (cu dihotomia pe vechiul amplasament/pe un alt amplasament) este explicată abia prin considerente. În aceste condiții, inexactitatea parțială a faptelor prezentate nu exclude protecția art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Curtea investită cu soluționarea apelului pendinte neavând niciun indiciu că jurnalistul nu ar fi acționat cu bună-credință în cadrul unui subiect de interes public".

Așadar, "verificările" efectuate de curtea de apel s-au circumscris în exclusivitate domeniului de aplicabilitate al noțiunilor de "bază factuală" și "bună-credință", obligatoriu a fi cercetate în cadrul examenului de convenționalitate asupra limitelor libertății de exprimare a jurnalistului, astfel încât Înalta Curte reține că nu poate fi pusă în discuție o încălcare a autorității de lucru judecat, în modalitatea susținută, fără temei, de către recurentă.

Cu referire la criticile prin care se susține încălcarea prezumției de nevinovăție, garantată recurente de art. 23 alin. (11) din Constituția României, art. 4 din C. proc. pen., art. 6 par. 2 din Convenție și Directiva (UE) 2016/343, Înalta Curte constată că instanța civilă, realizând analiza incidenței unei răspunderi delictuale, nu a făcut vreo apreciere cu privire la faptele pentru care reclamanta a fost trimisă în judecată penală, ci, dimpotrivă, a subliniat imperativul ca aceasta să continue să se bucure de prezumția de nevinovăție.

În plus și în mod determinant, curtea de apel a făcut aplicarea corectă a dispozițiilor legale sus-citate atunci când a conchis că nu poate avea semnificația vreunei încălcări a acestei garanții fundamentale reluarea unor afirmații deja publice referitoare la inculparea reclamantei judecător și invocarea cu bună-credință de către jurnalist a unei hotărâri judecătorești.

Raportat întregului aparat argumentativ analizat în cele ce preced și fără a ignora interesul general ca judecătoria, așa cum este și cazul reclamantei, să beneficieze de încrederea publicului, Înalta Curte reține că este deplin legală concluzia la care a ajuns curtea de apel, în sensul că nu au fost depășite, în circumstanțele particulare ale cauzei, limitele legale ale libertății de exprimare prevăzute de art. 10 parag. 2 al Convenției și art. 75 alin. (2) din C. civ., fiind asigurate proporționalitatea și justul echilibru între drepturile și interesele contrapuse de părțile litigante, protegute în egală măsură atât de dispozițiile Convenției, cât și de legislația internă.

Pe cale de consecință, nu i se poate reproșa instanței de apel omisiunea cercetării gravității deosebite a acuzațiilor aduse în cadrul celor două emisiunii TV, care ar fi conturat și gravitatea prejudiciului moral pretins suferit, astfel că, și din această perspectivă, criticile recurente se vădesc a fi nefondate.

Criticile recurente prin care se susține aplicarea greșită a dispozițiilor C. civ. care reglementează condițiile legale de antrenare a răspunderii civile delictuale sunt, de asemenea, nefondate. În mod corect a subliniat curtea de apel aspectul potrivit cu care, neexistând o faptă ilicită în sensul art. 1349 și urm. din C. civ., nu se poate vorbi nici de încălcarea drepturilor prevăzute de art. 71 (dreptul la viață privată), art. 72 (dreptul la demnitate), art. 73 (dreptul la propria imagine) și art. 74 C. civ. (atingeri aduse vieții private).

Nu poate fi primit nici motivul de recurs prin care se susține aplicarea greșită a legii în ceea ce privește răspunderea civilă delictuală a societății de televiziune pârâte și necercetarea tezei răspunderii pentru fapta proprie prin încălcarea obligației de verificare a exactității infracțiunilor furnizate pe postul de televiziune, conform art. 1357 din C. civ. și art. 64 din Codul audiovizualului.

Contrar susținerilor recurente, curtea de apel a făcut propriul examen și a justificat cu o motivare suficientă și adecvată neîntrunirea în cauză a condițiilor de antrenare a răspunderii delictuale pentru fapta proprie a pârâtei Societatea B. SRL, titulară a licenței audiovizuale pentru serviciile de programe cu denumirea "B.", întrucât nu au fost încălcate dispozițiile art. 64 din Codul audiovizualului aprobat prin Decizia CNA nr. 220/2011. A argumentat în acest sens cu elemente îndestulătoare, reținând atât existența unei baze factuale în afirmațiile jurnalistului, cât și absența unor referiri la aspecte particulare ale cauzei care ar atrage răspunderea titularului licenței audiovizuale, în lipsa atragerii răspunderii jurnalistului.

În strânsă legătură cu analiza motivului de recurs prevăzut de art. 488 pct. 8 din C. proc. civ., căruia îi sunt subsumate toate criticile de nelegalitate anterior reținute ca având caracter nefondat, Înalta Curte apreciază că nu pot fi primite nici criticile vizând motivarea insuficientă a hotărârii curții de apel sub aspectul problemelor de drept în discuție, subsumate motivului de recurs prevăzut de art. 488 pct. 6 din același cod.

În lumina considerațiilor deja expuse referitor la exigențele obligației de motivare a hotărârii judecătorești, cu privire specială asupra acelor considerente pretins afectate de viciul motivării insuficiente, Înalta Curte observă că instanța de apel a realizat un examen propriu al criticilor reclamantei și o "ascultare" reală și efectivă a tuturor elementelor esențiale ce i-au fost supuse verificării, astfel că au fost respectate atât prevederile art. 425 alin. (1) lit. b) din C. proc. civ., cât și dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 par. 1 din Convenție.

În continuare, luând în analiză motivul de recurs prevăzut de art. 488 pct. 5 din C. proc. civ., prin care se susține aplicarea greșită a dispozițiilor art. 30 alin. (4) din C. proc. civ., cu referire la art. 253 din C. civ., în privința reținerii caracterului accesoriu, iar nu principal, al solicitării de ștergere a înregistrărilor și a publicațiilor din mediul on-line care conțin numele recurentei, cu nesocotirea atât a Regulamentului (UE) nr. 679/2016, cât și a jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (cauza C-131/12), Înalta Curte reține caracterul nefondat și al acestor critici de nelegalitate.

Aceasta întrucât, cadrul procesual stabilit prin elementele cererii de chemare în judecată opune, din perspectiva părților chemați în judecată, doar pe jurnalistul C. și pe societatea de televiziune B. SRL, neexistând, în consecință, un cadru procesual adecvat pentru exercitarea de către reclamantă a dreptului de a fi uitat, după cum observă judicios curtea de apel.

Or, tocmai argumentele cu valoare de principiu consacrate de jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cauza C-131/12, care își găsesc în continuare aplicabilitatea și pe care le evocă recurenta în susținerea motivului de recurs, se opun reținerii caracterului de cerere principală, în sensul normelor de drept procesual intern la care face trimitere recursul declarat, câtă vreme instanța de apel, asemenea celei de fond, era ținută de limitele cadrului procesual trasat de reclamantă, în deplin respect al principiului disponibilității procesului civil, invocat chiar de către recurentă.

Este de remarcat, în acest sens, analiza substanțială pe care a realizat-o curtea de apel în privința elementelor relevante și incidente cauzei, din perspectiva dreptului UE. Astfel, a notat Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 13 mai 2014, în cauza amintită anterior, prin care Curtea de la Luxembourg a statuat, printre altele, că, pentru respectarea drepturilor prevăzute de art. 12 lit. b) și art. 14 primul paragraf lit. a) din Directiva 95/46/CE (dreptul de intervenție și de ștergere) și în măsura în care condițiile prevăzute de aceste dispoziții sunt îndeplinite efectiv, operatorul unui motor de căutare este obligat să elimine de pe lista de rezultate, afișată în urma unei căutări efectuate plecând de la numele unei persoane, linkurile către paginile web publicate de terți și care conțin informații referitoare la respectiva persoană.

Tot astfel, făcând trimitere la contextul aprecierii condițiilor de aplicare a art. 12 lit. b) și art. 14 primul paragraf lit. a) din Directiva 95/46/CE, instanța de apel a concluzionat în mod corect că solicitarea de eliminare a anumitor informații pe care persoanele interesate le consideră inadecvate se adresează operatorului care gestionează motorul de căutare, pe baza unui formular public.

Drept urmare, în raport cu calea procedurală aleasă de reclamanta-recurentă pentru formularea acestui capăt de cerere, este legală argumentația curții de apel circumscrisă criteriului de clasificare utilizat pentru a deduce caracterul accesoriu, iar nu principal, al acestei cereri, astfel că și aceste critici se vădesc a fi nefondate.

Sub un ultim aspect criticat de recurentă, anume aplicarea greșită a dispozițiilor art. 451 alin. (2) din C. proc. civ. referitoare la acordarea cheltuielilor de judecată, din perspectiva onorariului avocațial vădit disproportionat în raport cu complexitatea cauzei și munca depusă de avocat, Înalta Curte observă că această critică nu se referă la un pretins viciu de nelegalitate a deciziei recurate, ci la un aspect de netemeinicie și, ca atare, nu se încadrează în motivele de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) din C. proc. civ., neputând fi cenzurată în prezenta cale de atac.

Pentru toate considerentele expuse, Înalta Curte, constatând că încheierea și decizia recurate au fost pronunțate cu respectarea prevederilor legale, nefiind incidente motivele de recurs prevăzute de art. 488 pct. 5, 6, 7 și 8 din C. proc. civ., în temeiul art. 496 din același cod, va respinge recursul, ca nefondat.

În absența dovezilor privitoare la cheltuielile de judecată suportate de intimatul-pârât C. în faza procesuală a recursului, solicitarea cu acest obiect urmează a fi respinsă, conform dispozițiilor art. 452 din C. proc. civ.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

DECIDE

Respinge, ca nefondat, recursul declarat de reclamanta A. împotriva încheierii din 11 ianuarie 2019 și a Deciziei nr. 141A din 01 februarie 2019, pronunțate de Curtea de Apel București, secția a IV-a civilă.

Respinge cererea formulată de intimatul-pârât C. privind obligarea recurente-reclamante la plata cheltuielilor de judecată.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 6 februarie 2020.

GGC - GV